

5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda bâzı değişiklikler yapılması
hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile ilânı : 2.1.1961 - Sayı : 10696)

No.
192

Kabul tarihi
30.12.1960

MADDE 1. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 12 nci maddesi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Dar mükellefiyette mevzu

Madde 12. — 11 nci maddede yazılı dar mükellefiyet mevzuuna giren kazanç ve iratlar şunlardır :

1. Türkiye'de Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun iş yeri olan veya daimî temsilci bulunduran yabancı kurumlar tarafından bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden elde edilen ticari kazançlar (Merkezleri hesabına ihracedilmek üzere Türkiye'de satınaldıkları veya imal ettikleri malları Türkiye'de satmaksızın yabancı memleketlere gönderenlerin bu işten doğan kazançları Türkiye'de elde edilmiş sayılmaz.

Türkiye'de satmaktan maksat alıcı veya satıcının veya her ikisinin Türkiye'de olması veya satış akdinin Türkiye'de inikadeylemesidir) ;

2. Türkiye'de elde edilen ücretler ;

3. Türkiye'de elde edilen serbest meslek kazançları ;

4. Türkiye'de bir tarım işletmesini işleten yabancı kurumların bu faaliyetten elde ettikleri kazançlar ;

5. Gayrimenkullerin, hakların ve menkul malların Türkiye'de kiralanmasından elde edilen iratlar ;

6. Türkiye'de elde edilen menkul sermaye iratları ;

7. Türkiye'de elde edilen sair kazanç ve iratlar (1 numaralı fıkra hükmü dışında kalanların menkul kıymet satışından elde ettikleri kazançlar hariçtir.)

MADDE 2. — Aynı kanunun 13. maddesi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Sâfi kurum kazancı

Madde 13. — Kurumlar Vergisi, birinci maddede yazılı mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri sâfi kurum kazancı üzerinden hesaplanır.

Kurumların sâfi kazancının tesbitinde Gelir Vergisi Kanununun (42. maddesinin birinci fıkrasının 2 numaralı bendi hariç) ticari kazanç hakkındaki hükümleri uygulanır.

Gelir Vergisi Kanununun asgari kâr haddi hükümleri, bu hükümlerin uygulanmasını gerektiren işlerle iştigal eden Kurumlar Vergisi mükellefleri hakkında da uygulanır.

Dar mükellefiyete tâbi kurumların kazançları, ticari kazanç ile ticari kazanç gibi tesbit edilen kazanç ve iratlar dışında kalan kazanç ve iratlardan ibaret ise, Gelir Vergisi Kanununun bu gibi kazanç ve iratların tesbiti hakkındaki hükümleri Kurumlar Vergisi matrahının tesbitinde de cari olur.

MADDE 3. — Aynı kanunun 16. maddesi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Örtülü sermaye

Madde 16. — Kurumların aralarında vasıtalı, vasıtasız bir şirket münasebeti veya devamlı ve sıkı bir iktisadi münasebet bulunan gerçek ve tüzelkişilerden yaptıkları istikrazlar, teşebbüste

devamlı olarak kullanılır ve bu istikrazlara kurumun öz sermayesi arasındaki nispet, emsalî kurumlarınkine nazaran bâriz bir fazlalık gösterir ve mezkûr istikrazlar örtülü sermaye sayılır.

MADDE 4. — Aynı kanunun 25. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Nispet

Madde 25. — Kurumlar Vergisi, bu kanuna göre tesbit olunan kurum kazancından :

1. Sermaye şirketleri ile kooperatiflerde % 20;
2. Diğer kurumlarda % 35;

Nispetinde alınır.

Hesaplanan vergilerde lira kesirleri atılır.

MADDE 5. — Aynı kanunun 27. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Tarhiyatın muhatabı

Madde 27. — Kurumlar Vergisi .

1. Bu kanuna göre mükellef olanların tüzelkişiliği namına;
2. İktisadi kamu müesseselerinden, derneklere ve vakıflara, tesislere ait iktisadi işletmelerden tüzelkişiliği haiz olmayanların vergisi, bunların bağlı oldukları kamu tüzelkişileri veya dernek veya vakıf veya tesis namına;
3. Dar mükellefiyete tâbi yabancı kurumların vergisi bunlar hesabına Türkiye'deki müdür veya temsilcileri, müdür veya temsilcileri mevcut değil ise, kazanç ve iratları yabancı kuruma sağlıyanlar adına;

Tarh olunur

MADDE 6 — Aynı kanunun 29. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Tarh zamanı

Madde 29. — Kurumlar Vergisi, beyanname vergi dairesine verildiği günde, beyanname posta ile gönderilmişse, vergiyi tarh edecek daireye geldiği tarihi takibeden üç gün içinde tarh edilir

MADDE 7. — Aynı kanunun 30. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Tasfiye dönemi

Madde 30. — Her ne sebeple olursa olsun, tasfiye haline giren kurumların vergilendirilmesinde hesap dönemi yerine tasfiye dönemi kaim olur.

Üç yılı aşmayan tasfiyelerde tasfiye dönemi, kurumun tasfiye haline girdiği tarihten başlar ve tasfiyenin bittiği tarihe kadar devam eder.

Üç yıldan fazla süren tasfiyelerde, tasfiye dönemi kurumun tasfiye haline girdiği tarihten başlar, bu tarihi takibeden takvim yılı başından itibaren üçüncü yıl sonuna kadar devam eder. Bu dönemden sonraki her takvim yılı müstakıl bir tasfiye dönemi sayılır.

Tasfiyenin nihayet bulunduğu dönemin sonunda tasfiye kâr veya zararı katî olarak tesbit ve evvelce verilmiş olan tasfiye beyannameleri bu neticeye göre ıslah edilir. Tasfiye zararları kapanırsa, evvelce verilmiş tasfiye beyannamelerine müsteniden tahsil edilmiş vergiler iade olunur.

Bir yıldan fazla süren tasfiye dönemlerinde tarh zaman aşımı, tasfiyenin nihayet bulunduğu dönem takibeden yıldan itibaren başlar.

MADDE 8. — Aynı kanunun 31. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Tasfiye beyannamesi

Madde 31. — Tasfiye beyannameleri, tasfiye memurları tarafından tasfiye dönemleri sonundan itibaren 21. maddede yazılı süreler içinde, tasfiye dönemi sonunda tasfiye de neticelenmişse bilançonun veya nihai hesabın kesinleşmesinden itibaren 15 gün içinde, kurumun bağlı olduğu vergi dairesine verilir.

Bu madde gereğince verilecek olan beyannamelere, binlânço ile kâr ve zarar cetveli ve tasfiye bilançosuna göre ortaklara dağıtılan paralarla diğer değerlerin müfredatlı bir cetveli bağlanır. İşletme hesabı esasına göre defter tutanların beyannamelerine kâr ve zarar cetveli yerine bu hesabın hulâsası raptolunur.

MADDE 9. — Aynı kanunun 32 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :
Tasfiye kârı, tasfiye döneminin sonundaki servet değeri ile tasfiye döneminin başındaki servet değeri arasındaki müspet farktır.

MADDE 10. — Aynı kanunun 33 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Servet değeri

Madde 33. — Tasfiye döneminin başındaki servet değeri, kurumun tasfiye dönemi başındaki bilançosunda görülen öz sermayesidir. Üç yıldan fazla süren tasfiyelerde mütaakıp tasfiye dönemlerinin başındaki servet değeri, bir evvelki dönemin son bilançosunda görülen servet değeridir. Aşağıda yazılı olanların dışında kalan her nevi ihtiyatlarla dağıtılmamış kazançlar bu sermayeye dâhildir :

1. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar Temettü ve Kazanç vergilerinden istisna edilerek ayrılmış olan ihtiyat akçeleri ve banka zarar karşılıkları (sonradan Kurumlar Vergisine tâbi tutulan ihtiyat akçeleri ve banka zarar karşılıkları öz sermayeye dâhildir) ;

2. Vergi kanunlarına göre ayrılmış olan her türlü amortismanlar ve karşılıklar ile sigorta şirketlerinin teknik ihtiyatları ;

3. Hissedar veya sahibolmayan kimselere dağıtılacak olan kazanç kısmı.

Hisselerine mahsuben ortaklara dağıtılan, satılan, deverdilen veya kurum sahibine iade olunan değerler, Vergi Usul Kanununun hükümlerine göre ve dağıtmanın, satışın, devrin veya iadenin yapıldığı günün emsal bedeli ile değerlendirilir.

MADDE 11. — Aynı kanunun 34. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Tasfiye memurlarının sorumluluğu

Madde 34. — Tasfiye memurları kurumun tabakkuk etmiş vergileri ile tasfiye beyannamelerine göre hesaplanan vergileri ödemedi veyahut bu vergilerle diğer itirazlı tarhiyat için karşılık ayırmadan, icra ve İflâs Kanununun 206. maddesinin 6. sırasında yazılı alacaklılara ödeme ve ortaklara paylaşırma yapamazlar.

Aksi takdirde bu vergilerin asıl ve zamlarından ve vergi cezalarından şahsan ve müteselsilen sorumlu olurlar.

Vergi aslı ve zamları, kendisine paylaşırma yapılan ortaklardan da aranabilir. Ortaklardan tahsil edilmiş olan vergi asılları için ayrıca tasfiye memurlarına müracaat olunmaz.

Tasfiye memurları, bu madde gereğince ödedikleri vergilerin asıllarından dolayı, tasfiyeden hisse alan ortaklara, paylaşırma yapılmışsa veya ortakların tasfiye payları vergileri karşılamaya yetmezse, alacaklarını tamamen veya kısmen tahsil eden alacaklılara rücu edebilirler.

MADDE 12. — Aynı kanunun 44. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tevkifatın mahsubu

Madde 44. — Yıllık beyannamede gösterilen kazançta mahsuben Gelir Vergisi Kanununun 94. maddesine müsteniden yapılmış tevkifat, beyanname üzerinden hesaplanan Kurumlar Vergisine mahsubedilir.

Mahsubu yapılan miktar Kurumlar Vergisinden fazla olduğu takdirde aradaki fark, mahsubedilen tevkifat miktarı tevsik olunmak şartıyla mükellefin talebi üzerine ret ve iade olunur.

GEÇİCİ MADDE 1. — 1 . 1 . 1960 tarihinden evvel mukaveleye bağlanmış ve işe başlanmış olan birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat, onarım ve ulaştırma işlerinin kâr ve zararları 5421 ve 5422 sayılı kanunlarla tâyin edilmiş usullere göre tesbit ve teklifine devam olunur.

Bu işler dolayısıyla 1 . 1 . 1961 tarihinden sonra ödenecek istihkak bedellerinden vergi tevkif edilmez.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun 4. maddesi hükmü kurumların 1960 takvim yılı kazançları hakkında da uygulanır.

MADDE 13. — Bu kanun hükümleri 1 . 1 . 1961 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 14. — Bu kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

31 Aralık 1960

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası	: 30 12 . 1960	1/160
Bu kanunun ilânının Başkanlığa bildirildiğine dair Devlet Başkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası	: 31 . 12 1960	4/572